

[Oluf Pedersen.]

forstår ikke, at de konservative overhovedet vil stemme imod en sådan ordning; det må være noget, de gør så at sige i arrigskab, ellers kan jeg ikke forstå det.

Retsforbundet mener, at alle mennesker har lige ret til jorden, og det vil vi ordne rent praktisk ved indførelse af fuld grundskyld med privat råderet, mod at man betaler for den fordel, der opnås ved denne råderet. Vi mener, at det ville være upraktisk og samtidig den dyrest mulige form for erhvervelse af jord til dyrkning, om man gik til ekspropriation, rent bortset fra de andre fejl, som en ekspropriation er behæftet med. Vi er forsåvidt enige med det ærede medlem hr. Aage Fogh og det radikale venstre på dette punkt, men vi mener ikke, at man kan undgå visse begrænsninger i råderetten. Det er et rent praktisk spørgsmål, og det skal ikke afholde mig fra at anbefale at vedtage lovforslaget.

Jeg har nok set, at venstre har ønsket, at der i forbindelse med dette lovforslag skulle slås en handel af, men at denne handel ikke er blevet til noget, hvorfor venstre ikke vil medvirke til lovforslagets gennemførelse. Heroverfor står de konservative, som ikke vil handle. Disse spekulationer og politiske studehandler må partierne forsåvidt selv om, vi tager rent sagligt på spørgsmålet og vil anbefale at stemme for lovforslaget.

**Jørgen Gram:** Med hensyn til lettelser i finansieringen af husmandsbrug og i spørgsmålet om lejhuses overgang til selveje er jeg absolut af samme mening som mit partis ordfører. Med hensyn til kritikken af den indsnævring af forkøbsretten, som der nu er stillet forslag om, er jeg ligeledes enig med mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Sønderup. Nu hørte vi, at man fra socialdemokratisk side ikke mente, der kom ro om spørgsmålet, før man havde indført ekspropriation — sådan at man altså kunne skalte og valte med al Danmarks jord, som det nu måtte passe det administrationsudvalg, der kom til at stå for det. Så ved vi altså, hvor vi er henne og kan tage tøj på derefter. Det er imidlertid rent en passant, at jeg siger dette, for det har vi jo først i dette øjeblik hørt udtalt klart og tydeligt og uden forbehold.

Når man i lovforslaget vil inddrage den såkaldte frie jord under statens forkøbsret, må jeg melde fra. Det er i særdeleshed for de sønderjyske landsdeles vedkommende en meget stærk udvidelse af statens ret til indgreb og en udhuling af ejendomsretten, den ejendomsret, som dog ellers også under den nye grundlov skulle være ukrænkelig. Det er også et brud på de forudsætninger, under hvilke den nugældende jordlov blev vedtaget i 1948; da blev det forsikret, at nu ville der være ro om jordspørgsmålet i mere end een generation. Jeg ved nok, at det ærede medlem hr. Horn har taget til genmæle imod dette, som også andre ordførere har været enige med mig i. Forsikringerne fra rigsdagen, som det dengang hed, skulle gerne stå til troende, og der foreligger ikke i øjeblikket nogen nødvendighed for, at nye tvangsbestemmelser skal indføres for at fremskaffe jord; det er der også andre ordførere, der har fremhævet. I henhold til nugældende lov blev der i Sønderjylland i året 1951—52 af 80 tilbud på ejendomme kun gjort brug af de 23, i 1952—53 af 97 tilbud kun af 18; de tilsvarende tal for hele landet er disse: i 1951—52 købtes der af 640 ejendomme kun 129 og det følgende år af 638 ejendomme kun 131. Dette beviser, at der er meget mere jord til rådighed, end man mener at have brug for.

I det hele taget synes afsnittet om forkøbsretten til den såkaldte frie jord at være meget ringe undersøgt, og jeg synes, det er forkert med de foreliggende — jeg vil her sige de manglende oplysninger — at vedtage noget så ubestemt som dette lovforslag. Jeg kan sige, at det i hovedsagen er et slag mod hævdevundne erhvervs- og ejendomsforhold med historisk baggrund i Sønderjylland, hvor langt det meste af denne kategori af jord er.

Dernæst vil jeg gerne understrege, at hvis den højtærede landbrugsminister personligt havde oplevet to devalueringer — den ene til bunds, den anden ned til 10 pct. af værdien af landets mønt, således som den sønderjyske befolkning med smertelig erfaring har oplevet eller været vidne til på nærmeste hold — så tror jeg, den højtærede landbrugsminister ville have forstået min modstand mod lovforslaget.

For lang tid tilbage har der rundt omkring i landsdelen ligget en del mindre jordpar-